

МУЗИКА МИРОСЛАВА СКОРИКА ДЛЯ ФОРТЕПІАННОГО ДУЕТУ

Вперше в українському музикознавстві комплексно розглянуто й систематизовано творчість Мирослава Скорика для фортеп'янного дуету: оригінальні твори цього жанру, переклади для фортеп'янного дуету творів композитора як самим митцем, так й іншими авторами. Визначене педагогічне та концертне спрямування цих опусів та їх місце у педагогічному і концертному репертуарі піаністів.

Ключові слова: Мирослав Скорик, фортеп'янний дует, педагогічне спрямування, концертний репертуар.

Музика Мирослава Скорика, нашого видатного сучасника, все-світньовідомого українського композитора, піаніста, Народного артиста України, Лауреата Державної премії України ім. Т. Шевченка, Героя України, митця, який цього року святкує 75-річчя від дня народження, є надзвичайно популярною. Твори різних жанрів композитора часто виконують в концертах в Україні та світі, а також ґрунтовно досліджують музикознавці. До вивчення фортеп'янного доробку М. Скорика звертались Любов Кияновська, Алла Задерацька, Галина Блажкевич, Олександра Тимошук, Оксана Фрайт. Художньо-дидактичному концепту фортеп'янної творчості М. Скорика присвячено кандидатську дисертацію Катерини Івахової. У контексті різної проблематики вивчались окремі джазові твори та парафрази для фортеп'янного дуету (Володимир Романко, Катерина Івахова). На часі є вивчення творчого доробку М. Скорика у жанрі фортеп'янного дуету, чим зумовлюється актуальність і визначається мета цієї статті. Завданнями статті є: систематизація авторських творів М. Скорика у жанрі фортеп'янного дуету, авторських перекладів, а також перекладів для фортеп'янного дуету творів митця іншими авторами; визначення педагогічного та концертного спрямування розглянутих творів, а також місця творів у педагогічному та концертному репертуарі піаністів.

Мирослав Скорик – виразник прогресивних новаторських тенденцій в українській музиці. Його творча концепція виявляється в постійному використанні невичерпних можливостей українського,

зокрема карпатського, фольклору та народних форм музикування. Рисами композиторського почерку є лаконічність і, водночас, змістовність висловлювання, класична чіткість форм, яскрава національна визначеність. У своїй творчості композитор втілює увесь спектр класичної академічної та розважальної музики ХХ ст. *«Фортепіанна музика М. Скорика позначена різножанровістю, стильовою багатоманітністю, художньою своєрідністю, вона природно поєднує універсальні засади, сформовані в провідних європейських композиторських школах, і національну характерність, досконале володіння сучасною системою музичної виразовості, і демократичність художнього виразу, завдяки чому його творчість завоювала значно ширшу аудиторію, аніж це здебільшого типово для сучасної академічної музики»*, – вважає К. Івахова [3, с. 1]

Серед великого спектру творчих зацікавлень М. Скорика, пріоритетним є жанр фортепіанної музики, адже композитор є насамперед блискучим піаністом. У фортепіанному доробку митця є твори для сольного виконання (три концерти для фортепіано з оркестром, поліфонічні цикли, цикли п'єс та окремі твори), а також для фортепіанного дуету. За кількістю авторських творів у жанрі фортепіанного дуету, можна зробити висновок, що цей напрям також є важливим для митця. Музика М. Скорика для фортепіанного дуету – це авторські твори та парафрази, а також переклади для фортепіано в чотири руки та для двох фортепіано оригінальних творів композитора у різних жанрах як самим митцем, так й іншими авторами.

До оригінальних авторських творів цього жанру належать твори для фортепіано в 4 руки: *«Джазові парафрази творів Л. Бетховена»*, *«Приємна прогулянка»* (з циклу *«Три джазові п'єси»*); твори для двох фортепіано: *«В тролейбусі»*, а також *«Три екстравагантні танці»*, котрі існують у двох варіантах: для фортепіано в чотири руки та в редакції для двох фортепіано Оксани Рапіги. Авторськими перекладами власної музики є твори *«В народному стилі»*, *«Нав'язливий мотив»* (з циклу *«Три джазові п'єси»*). Особливої уваги заслуговує *«Мелодія»* з музики до кінофільму *«Високий перевал»*, яка є надзвичайно популярним твором. Існує декілька авторських версій цього твору, пов'язаних з фортепіано: для скрипки з фортепіано, для фортепіано соло, а також для двох фортепіано.

Серед авторських творів та парафраз є музика педагогічного (*«В тролейбусі»*) та концертного спрямування (*«Мелодія»*, цикли *«Три екстравагантні танці»*, *«Джазові парафрази творів Л. Бетховена»*, *«Три джазові п'єси»*).

Оскільки жанр концерту для фортепіано з оркестром також можна розглядати як фортепіанний дует (при виконанні партії оркестру другим фортепіано), в цьому аспекті варто згадати три фортепіанні концерти митця. Жанр концерту, зокрема фортепіанного, посідає особливе місце у творчому доробку М. Скорика. Серед багатьох сценічних виконань фортепіанних концертів митця найкращим зразком можна вважати інтерпретацію самого автора. Перший концерт для фортепіано з оркестром, написаний композитором до Всесоюзного конкурсу молодих піаністів, належить до жанру педагогічного фортепіанного концерту в українській музиці, жанру, до якого звертались Микола Сильванський, Юрій Знатов, Кім Шутенко, Всеволод Задерацький, і на сучасному етапі – Богдана Фроляк. Другий і третій фортепіанні концерти продовжують на сучасному етапі жанр концерту для фортепіано з оркестром в українській музиці, до якого звертались Станіслав Людкевич, Василь Барвінський, Віктор Косенко, Левко Ревуцький, Анатолій Кос-Анатольський, Віктор Камінський та ін.

Розглядаючи переклади творів М. Скорика іншими авторами, варто зауважити, що з метою впровадження в навчальний процес та популяризації музики композитора автори перекладів звертаються до творчості митця у різних жанрах: твори для симфонічного оркестру (*«Сюїта»* з музики до драми Лесі Українки *«Камінний господар»*, *«Гуцульський триптих»*) у перекладі для двох фортепіано Леоніда Дразниці), твори для духового оркестру (*«Варіації на тему С. Людкевича»* колективу авторів Геннадія Ляшенка, Віктора Камінського, Яреми Якубця, Юрія Ланюка та Мирослава Скорика у перекладі для двох фортепіано *Никодима Плаксюка*), твори для скрипки і фортепіано (*«Мелодія»*, переклад для фортепіано в 4 руки композитора Михайла Шведа, учня М. Скорика), естрадні пісні (*«Львівський вечір»*, переклад для фортепіано в 4 руки Наталії Юзюк)¹.

Унікальність мистецького обдарування композитора виявляється в оптимістичності світосприйняття, життєдайній силі образної сфери творів, вишуканості естетичного смаку, гармонічності у поєднанні

---

¹ Автор статті висловлює щире подяку науковим співробітникам бібліотеки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка, а також Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника за надання допомоги у пошуку нотних матеріалів та книжкових видань за обраною темою дослідження.

різностильових засобів виразності. Музика М. Скорика для фортепіанного дуету створена на фольклорній, класичній, джазовій основі, в ній також присутнє використання категорії «*стильова гра*», властиве для творчості автора. На думку композитора, «...кожен сучасний митець повинен знати новітні прийоми і вміти говорити мовою свого часу, але переконаний, що вона добра і потрібна там, де вона обумовлена дійсною потребою...»². Відтак, репрезентуючи різні стилеві напрями, збагачуючи й оновлюючи музичну мову, дотримуючись класичних засад академічного виконавства з додаванням елементів імпровізації, композитор майстерно відтворює сучасні звукові картини. Особливо доречно це втілюється у творах педагогічного спрямування, адже відомо, що процес навчання дитини значно полегшується, якщо здійснюється у формі цікавої гри. Елементи гри, які є надзвичайно важливими у творах педагогічного репертуару для виконавців молодшого і навіть середнього шкільного віку, а також безпосередньо пов'язана з нею імпровізаційність, зразки якої спостерігаються у більшості творів, і яка є однією з головних складових музичної освіти на сучасному етапі, посилюються джазовою стилістикою (як і у творах збірника «*З дитячого альбому*»), чим досягається ще одна дидактична мета, а саме: зближення розважального й академічного мистецтва.

Автор досліджень творчості митця, музикознавець Любов Кияновська вважає: «*Скориківський універсалізм мислення вражає насамперед своєю гнучкістю, невичерпними можливостями вільних семантичних комбінацій, котрі відкривають за завісою відомого, пережитого і осмисленого – неочікуване, дивне, несподіване у своїй сутності...*» [4, с. 109]. Всі ці риси знаходимо і в творчості митця у фортепіанній сфері, зокрема у жанрі фортепіанного дуету. На думку Оксани Рапіти, – виконавиці багатьох фортепіанних творів композитора (як сольних, так й ансамблевих – у дуєті з Мирославом Драганом), автора-упорядника збірника фортепіанних творів митця (до 70-річного ювілею Маєстро), найважливішими рисами фортепіанної творчості М. Скорика є «...*енергетична наповненість та щирість висловлювання, змістовність, вреїті, життєвість музики композитора, її унікальність – у можливостях різнопланового, багатовекторного прочитання, через яскравий національний колорит*

---

² Подається за : Л. Кияновська. Мирослав Скорик: людина і митець [Текст] : монографія / Любов Кияновська; ред. В. Сивохіп. – Львів : Вид-во журналу «І», 2008. – С. 52.

– висловлення важливих загальнолюдських істин, і попри надзвичайно тонкий гумор, а подекуди й іронію, – висока духовність і глибина музики» [13, с. 3].

Резюмуючи вищесказане, варто зауважити, що музика М. Скорика для фортепіанного дуету – яскраве явище в українській музичній культурі. Представлена значною кількістю авторських оригінальних творів і транскрипцій, а також перекладів для фортепіанного дуету творів композитора як самим митцем, так й іншими авторами, музика М. Скорика для фортепіанного дуету посіла вагоме місце у педагогічному та концертному репертуарі, присутня у конкурсних програмах молодих піаністів, є окрасою концертних програм піаністів-віртуозів. Вона є надзвичайно популярною на всіх континентах, про що свідчать численні медіазаписи українських та зарубіжних виконавців.

Подальші дослідження музики М. Скорика для фортепіанного дуету варто здійснювати у педагогічному, концертно-виконавському та порівняльно-інтерпретаційному аспектах.

Юзюк Зоряна. Музыка Мирослава Скорика для фортепианного дуэта

Впервые в украинском музыковедении комплексно рассмотрено и систематизировано творчество Мирослава Скорика для фортепианного дуэта: оригинальные произведения этого жанра, переложения для фортепианного дуэта произведений композитора как самим маэстро, так и другими авторами. Определено педагогическую и концертную направленность этих опусов, их место в педагогическом и концертном репертуаре пианистов.

Ключевые слова: Мирослав Скорик, фортепианный дуэт, педагогическая направленность, концертный репертуар.

Yuzyuk Zoryana. Music of Myroslav Skoryk for piano duet

In the article, for the first time in Ukrainian musicology, Myroslav Skoryk creative work for piano duet is complexly considered and systematized: original works of this genre, transcriptions of composer's works for piano duet by the very artist as well as by other authors. Pedagogical and concert purpose of these oeuvres as well as their place in pianists' pedagogical and concert repertoire is defined.

Keywords: Myroslav Skoryk, piano duet, pedagogical purpose, concert repertoire.

Література

1. Блажкевич Г. Образний світ фортепіанних концертів [Текст] / Галина Блажкевич // Мирослав Скорик : збірка статей / ред.-упоряд. Я. Якуб'як; редкол. В. Задерацький та ін. ; ВДМІ ім. М. В. Лисенка; Львівська організація Спілки композиторів України. – Львів : Сполом, 1999. – С. 28-40.
2. Івахова К. Фортепіанна творчість Мирослава Скорика : (художньо-дидактичний концепт) : монографія / Катерина Івахова ; наук. ред. д-р мистецтвозн., проф. Любов Кияновська. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2013. – 232 с.
3. Івахова К. П. Фортепіанна творчість Мирослава Скорика: художньо-дидактичний концепт : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / Івахова Катерина Петрівна; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – К., 2012. – 19 с.
4. Кияновська Л. Мирослав Скорик: людина і митець [Текст] : монографія / Любов Кияновська ; ред. В. Сивохіп. – Львів : Вид-во журналу «Ї», 2008. – 592 с. – (Бібліотека журналу «Ї»).

Нотографія

1. Скорик М. В тролейбусі [Ноти] : для 2-х фортепіано / Мирослав Скорик // Ансамблі для фортепіано : учбовий репертуар дитячих музичних шкіл / упоряд. Л. Л. Фундилер. – К.: Музична Україна, 1990. – С. 76-79.
2. Скорик М. Гуцульський триптих [Ноти] : за мотивами повісті «Тіні забутих предків» (I-III ч.) / Мирослав Скорик; перекл. для 2-х фортепіано Л. Дrajниці // Українська оркестрова сюїта ХХ ст.: (вибрані твори в перекладенні для 2-х фортепіано) : навч. посіб. для ВУЗів / упор. Л. Дrajниця. – Львів : Сполом, 2007. – С. 110-144.
3. Скорик М. Джазові парафрази творів Л. Бетховена [Ноти] : для фортепіано в 4 руки / Мирослав Скорик // Скорик М. Твори для фортепіано : навч.-метод. посіб. / ред.-упор. О. Рапіта; відповід. за випуск В. Сивохіп. – Львів : Сполом, 2008. – С. 169-193.
4. Скорик М. Концерт № 2 [Ноти] : для фортепіано з оркестром : клавір / Мирослав Скорик. – К.: Музична Україна, 1984. – 59 с.
5. Скорик М. Львівський вечір [Ноти] : для фортепіано в 4 руки / Мирослав Скорик // Ансамблі для фортепіано : Улюблені мелодії : навчальний посібник / автори перекладів та коментарів, музична редакція, упорядкування Н. Ф. Юзюк, З. І. Юзюк. – Львів : Ліга-Прес, 2011. – С. 45-50.
6. Скорик М. Мелодія [Ноти] : для фортепіано в 4 руки / Мирослав Скорик; перекл. М. Шведа // Фортепіанні ансамблі львівських композиторів : хрестоматія / упор., перекл. для фортепіано в 4 руки Л. С. Чекас. – Львів, 1999. – Ч. I. – С. 40-45.

7. Скорик М. Мелодія [Ноти] : для 2-х фортепіано / Мирослав Скорик. – [s. l.], [s. a.]. – 6 р.
8. Скорик М. Сюїта з музики до драми Лесі Українки «Камінний господар» (I-III ч.) [Ноти] : Командор і Анна; В старовинному стилі; Іспанський танець / Мирослав Скорик; перекл. для 2-х фортепіано Л. Дrajниці // Вибрані оркестрові твори українських композиторів у перекладенні для 2-х фортепіано / упор. Л. Дrajниці. – Львів, 2008. – Вип. II. – С. 78-96.
9. Скорик М. Твори для фортепіано : навч.- метод. посіб. / Мирослав Скорик; ред.-упор. О. Рапіга; відповід. за випуск В. Сивохіп. – Львів : Сполом, 2008. – 220 с.
10. Скорик М. Три джазові п'єси [Ноти] : для фортепіано в 4 руки / Мирослав Скорик // Скорик М. Твори для фортепіано : навч.- метод. посіб. / ред.-упор. О. Рапіга; відповід. за випуск В. Сивохіп. – Львів : Сполом, 2008. – С. 194- 216.
11. Скорик М. Три екстравагантні танці [Ноти] : для 2-х фортепіано / Мирослав Скорик // Скорик М. Твори для фортепіано : навч.- метод. посіб. / ред.-упор. О. Рапіга; відповід. за випуск В. Сивохіп. – Львів : Сполом, 2008. – С. 127 -168.
12. Скорик М., Ляшенко Г., Камінський В., Якуб'як Я., Ланюк Ю. Варіації на тему С. Людкевича [Ноти] : клавір для 2-х фортепіано / М. Скорик, Г. Ляшенко, В. Камінський, Я. Якуб'як, Ю. Ланюк; перекл. Н. Плаксюка. – Львів, 1996. – 37 с.
13. Скорик М. Концерт для фортепіано с оркестром [Ноты] : переложение для двух фортепіано / Мирослав Скорик. – М.: Советский композитор, 1980. – 43 с.
14. Skoryk M. Concerto № 3 for Piano and Strings [Music] ; transcr. for 2 pianos / Myroslav Skoryk. – [s. l.], 1996. – 52 p.
15. Skoryk M. Three jazz pieces [Music] : for piano 4 hands / Myroslav Skoryk. – [s. l.], 1998. – 23 p.

Медіаграфія

1. Мирослав Скорик. Фортепіанна музика у виконанні Романа Репки = Myroslav Skoryk. Piano music, performed by Roman Repka [CD] – Interval, 2003. Код 503448. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://music.i.ua/user/1849879/38402/>
2. Музика Мирослава Скорика для фортепіанного дуету в мережі Інтернет: [Електронні ресурси]. – Режими доступу :

Фортепіанні концерти: Skoryk – Piano Concerto No.1 :
<http://www.youtube.com/watch?v=-Q1LvJd4kHE> ;

АРКАТА – М.Скорик – Концерт №3 для фортепіано с оркестром.

1 часть : <http://www.youtube.com/watch?v=e8tQCZ8aSe8> ;

2 часть : <http://www.youtube.com/watch?v=4NBguNwrVjA> ;

3 часть : <http://www.youtube.com/watch?v=VIHQelGxOZQ> ;

«Три екстравагантні танці» : Victor Markiw Performs Three Extravagant Dances for Four Hands by Myroslov Skoryk (1995) :

<http://www.youtube.com/watch?v=d-jH6hj17f8> ;

«В троллейбусі» (фрагмент) : АртДонбасс. Скорик – В троллейбусе :

<http://www.youtube.com/watch?v=NeMbx7BvTQs> ;

«Три джазові п'єси» : Trzy jazzowe utwory, M. Skoryk :

<http://www.youtube.com/watch?v=4m1FgRHqcf0> ;

З циклу *«Джазові парафрази творів Л. Бетховена»*: **«Апасіоната»** :

Скорик, Апассионата (по Бетховену) .3gp :

<http://www.youtube.com/watch?v=pur5AeNMvTM> ;

«Для Елізи» : «К Элизе», обработка Скорика :

<http://www.youtube.com/watch?v=HytbOAd7zII> ;

АртДонбасс. Скорик – Парафраз 'К Элизе' :

<http://www.youtube.com/watch?v=a3ezbg0ll5k> ;

M. Skoryk-For Elise for four hand (Drzewieccy) :

<http://www.youtube.com/watch?v=xHhJnp8VvBM>
